

STATKRAFT ENERGI AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 21.04.2022

Vår ref.: 202204463-4 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler: Tord Solvang

NVE gir tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Kjela og Vesle Kjelavatn i Vinje kommune

NVE viser til søknad fra Statkraft Energi AS av 21.2.2022 om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Kjelavatn og Vesle Kjelavatn.

Om søknaden

Vi gjengir følgende fra søknaden:

«Statkraft Energi AS søker om tillatelse til å fravike kravet om slipp av minstevannføring gjennom Vesle Kjela kraftverk (vassdragskonsesjon 11.02.2014 pkt. 1 vannslipping) og det sammenfallende kravet om minstevannføring fra Vesle Kjelavatn (kronprinsregentens resolusjon av 6.2.2004).

Bakgrunn for søknad

I forbindelse med rehabilitering av Kjela dammer er det nødvendig å tømme tappetunnelen som går fra Kjelavatn til Vesle Kjela vatn. Tunnelen skal måles opp og scannes. Tunnelen vil bli stengt med nålestengsel på oppstrøms og nedstrøms ende og det etterstrebes å minimere lekkasjevann inn i tunnelen. Det som kommer inn av lekkasjer vil bli forsøkt ledet inn på tunnel som går ned til Førsvatn så langt det lar seg gjøre.

Det planlegges samtidig å inspisere gjennomslagssalven til Vesle Kjela kraftverk når tunnelen er tømt for å kontrollere at denne har lagt seg «riktig».

Arbeidets varighet er satt til en uke, det søkes herved om å fravike minstevannføringsbestemmelsene i Vesle Kjela som sammenfaller med manøvreringsreglementet for Kjela Kraftverk i inntil en uke i ukene 17 eller 18.

Teknisk plan for Kjela dammer er godkjent av NVE i vedtak dater 28.1.2022 med referanse 201300386-33.

Gjeldene konsesjonsbestemmelser

Kronprinsregentens resolusjon av 6.2.2004 er gjeldene reglement for strekningen nedstrøms Vesle Kjelavatn. Statkraft har i dag ett pålegg om minstevannføring på 0,75 m³/s i tiden 1.06 – 30.09 og 0,3 m³/s i tiden 01.11 – 31.05 med jevn overgang i oktober. I forbindelse med bygging av Velse Kjela kraftverk ble det i konsesjonen satt krav om at minstevannføringen som tidligere gikk gjennom tappetunnelen mellom Kjelavatn og Vesle Kjelavatn skulle slippes gjennom Vesle Kjela Kraftverk og ut i Vesle Kjelavatn. I dag slippes denne gjennom et dykket rør som går ut i oppstrøms ende av Vesle Kjelavatn.

Beskrivelse av berørt elvestrekning og miljøhensyn

Elvestrekningen i Kjela som berøres av avbrutt minstevannføring er ca. 2,7 km fra dagens utløp av minstevannføring i Vesle Kjelavatn, via inntak nedstrøms Vesle Kjelavatn og med ca. 74 meters fall før den flater ut på Finnvollen og renner inn i Løyningsvann, se figur 1 under. Elvestrekningen i Kjela som antas å bli mest berørt ved redusert vannføringen er relativt bratt og lite tilgjengelig. Nærmere Løyningsvann holder Kjela normalt jevn vannstand. Nedstrøms Løyningsvann har minstevannføringen fra Kjelavatn mindre betydning da det naturlige tilsiget normalt er større. I den første perioden med avbrutt minstevannføring er det normalt vinterlige forhold i området med lavt naturlig tilsig. Tidligere undersøkelser viser at bunndyrsamfunn er kjent for å hente seg inn over 1-2 sesonger ved normalisering av vannføring igjen. Det vurderes at fravik fra minstevannføringskravet i omsøkte perioder vil ha små miljømessige konsekvenser for Kjela. Fravik av minstevannføring gjennom Kjela vil ikke ha noen konsekvenser for fisk i Vesle Kjelavatn. I forbindelse med kommende damprosjekt vil det bli gjennomført biologiske undersøkelser i Vesle Kjelavatn, Sandviktjønni og på enkelte stasjoner nedstrøms Vesle Kjelavatn. Disse undersøkelsene vil bli repetert etter endt prosjekt for å kunne se etter evt. biologisk påvirkning.

Figur 1 Berørt strekning av Kjela markert med gul farge.

Alternative metoder

I forbindelsen med bygging av Vesle Kjela kraftverk var det også behov for fravik fra minstevannføringen i en liten periode. Da ble det vurdert tiltak for å sikre minstevannføringen i periodene for tunnelgjennomslag. Pumping av vannvolumet fra Kjelavatn og over dammen ble vurdert for den første perioden. Vannvolumet (300l/s) i kombinasjon med pumpehøyden var imidlertid vurdert til å være for stort til at løsningen var gjennomførbar.»

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark uttaler følgende i e-post av 6.4.2022:

«Arbeidet er beregnet å vare ca. 1 uke og skal gjennomføres i perioden fra uke 17-18. Det er i perioden 01.11-31.05 pålagt minstevannføring på 0,3 m³/s. Statkraft har vurdert at fravik av minstevannføring i den aktuelle perioden ikke vil ha vesentlig negative konsekvenser og det vil i forbindelse med damprosjektet bli gjennomført overvåking og biologiske undersøkelser i Vesle Kjelevatn, Sandviktjønni og enkelte stasjoner nedstrøms Vesle Kjelavatn.

Statsforvalteren ber om at overvåkingsprogrammet blir oversendt til Statsforvalteren for diskusjon og eventuell korreksjon. Arbeidet skal forgå i en periode med vinterforhold i dette fjellområdet med og i den grad snøsmeltingen kommer i gang vil dette kompensere noe for slipp av vannføring nedstrøms Kjela dammer.

Statsforvalteren mener at fravik av minstevannføring i den omsøkte perioden ikke vil påvirke økologien i vesentlig grad og mener at fravik som omsøkt kan tillates.»

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet. NVE behandlet en tilsvarende søknad fra Statkraft Energi AS i 2020.

Statkraft Energi AS skal rehabilitere Kjela dammer i Vinje kommune, Vestfold og Telemark. I den forbindelse er det nødvendig å tømme tappetunnelen som går fra Kjelavatn til Vesle Kjela vatn. Slipp av minstevannføring fra Kjelavatn til Kjelaåi foregår gjennom nevnte tunnel. Gjeldende manøvreringsreglement fastsatt ved Kronprinsreg.res. 6.2.2004, pålegger slipp av minstevannføring på 0,75 m³/s i tiden 1.6 – 30.9 og 0,3 m³/s i tiden 1.11 – 31.5, med jevn overgang i oktober. Statkraft opplyser at det vil være nødvendig å fravike slipp av minstevannføring i inntil en uke i ukene 17 eller 18.

Etter Statkrafts vurdering vil det skisserte fraviket ha små miljømessige konsekvenser. Bunndyrfaunaen forventes å hente seg inn over 1-2 sesonger ved normalisering av vannføring. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark mener fraviket neppe vil gi negative miljøeffekter av nevneverdig betydning. De viser samtidig til at det normalt fortsatt vil

være snøsmelting i området som vil gi noe restvannføring i vassdraget. Statsforvalteren ber ellers om at foreslått overvåkingsprogram blir oversendt statsforvalteren for diskusjon og eventuell korreksjon. NVE legger til grunn at Statkraft Energi AS informerer Statsforvalteren om det foreslåtte overvåkingsprogrammet.

NVE deler søkers og Statsforvalterens vurderinger av de miljømessige konsekvensene. Basert på søknaden og høringsuttalelser kan ikke NVE se det omsøkte tiltaket vil være til varig skade for noen kjente allmenne interesser eller de økologiske forholdene i vassdraget. NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig og av relativt kort varighet. Det anses også som et nødvendig tiltak for å sikre forsvarlig drift av reguleringsanlegget. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Konklusjon

NVE gir Statkraft Energi AS tillatelse til å fravike krav i manøvreringsreglementet for Kjela (fastsatt ved Kronprinsreg.res. 6.2.2004) om slipp av minstevannføring fra Vesle Kjelavatn i inntil en uke i perioden 25. april til 8. mai. NVE skal varsles dersom det oppstår større avvik fra planene.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger.
- Perioden med fravik fra reglementet skal gjøres så kort som mulig.
- Statkraft Energi AS skal informere allmennheten om fraviket.
- NVE forutsetter at Statkraft Energi AS har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

STATKRAFT ENERGI AS

Kopimottakerliste:

STATKRAFT ENERGI AS - Hallgeir Aarbakk

STATKRAFT AS - Tore Småmo

VINJE KOMMUNE

TBMV - Seksjon for miljøtilsyn vassdragsanlegg - Mari Hegg Gundersen

TBMV - Seksjon for miljøtilsyn vassdragsanlegg - Lars Midttun

STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK

Vestfold og Telemark fylkeskommune

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.

Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.